

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОЛОГІЧНИХ НАУК
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора Інституту геологічних наук

Національної академії наук України

чл.-кор. НАН України

 С.Б. Шехунова

«28» квітня 2020 р.

Затверджено вченою радою

Інституту геологічних наук НАН України

Протокол № 2 від «12» 03 2020 р.

введено в дію Наказом

директора Інституту геологічних наук НАН України

від «28» 04 2020 року № 21-0с

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА
ТРЕТЬОМУ(ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ)**

у Інституті геологічних наук НАН України

Київ 2020

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
II. ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРОГРАМИ.....	12
III. ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	19
IV.ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	20
V. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	27
VI. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	30
VII.ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	31
VIII. ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	38
IX. ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ.....	41
X. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ.....	46
XI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	50
XII. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ.....	52

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Інституті геологічних наук НАН України (далі – Положення) є нормативним документом, що регламентує організацію та провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Інституті геологічних наук НАН України (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблене відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. № 848-VI;
- Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 № 392-IX;
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами) (далі – Ліцензійні умови);
- Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2019 р. №1254);
- Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2015 № 266;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 № 584 «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 1 лютого 2021 року № 128 «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 квітня 2021 року за № 454/36076.
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579;
- Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами);

•Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167;

•Постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1033 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти»;

•Постанов та розпоряджень Президії Національної академії наук України;

•Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (14-15.05.2015 р., ESG 2015);

• Статуту Інституту;

•Колективного договору Інституту;

•інших нормативно-правових документів, що регламентують процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні.

1.3. Основні терміни, поняття та їх визначення:

•**академічне визнання** – зарахування навчальних дисциплін, кваліфікацій або дипломів одного (українського або іноземного) закладу вищої освіти іншим закладом з метою допуску до навчання, академічної кар'єри в іншому закладі, доступу до іншої трудової діяльності (академічне визнання у професійних цілях);

•**академічна година** – мінімальна облікова одиниця навчального часу, яка служить основою для планування та обліку навчальних занять. Тривалість академічної години становить 45 хв. Дві академічні години утворюють пару академічних годин;

•**академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів і правил, що визначені Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової/творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових/творчих досягнень. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання;

•**академічний етикет** – правила взаємодії і поведінки суб'єктів освітнього процесу та освітнього середовища в процесі спільної діяльності та спілкування;

•**академічна заборгованість** – це встановлення невиконання здобувачем вищої освіти індивідуального плану навчальної роботи, яке виникає в разі, якщо під час опрацювання певного навчального компонента (дисципліни, практики), здобувач освіти набрав менше балів, ніж визначена межа задовільного навчання в Інституті;

•**академічна мобільність** – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

•**академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових/творчих результатів, що здобуті іншими особами, як результатів

власного дослідження/творчості та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

• **акредитація освітньої програми** – це оцінювання освітньої програми на предмет її відповідності стандарту вищої освіти, а за його відсутності Національній рамці кваліфікацій, а також спроможності Інституту забезпечити досягнення здобувачами освіти передбачених в освітній програмі результатів навчання;

• **атестація** (здобувачів освіти) – сукупність дій, що включають встановлення рівня відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам відповідних стандартів освіти;

• **гарант освітньої програми** – науково-педагогічний або науковий працівник Інституту, який призначається наказом директора Інституту з метою організації діяльності щодо розроблення, впровадження, реалізації, перегляду та моніторингу освітньо-наукової програми, а також для забезпечення і контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньо-навчальною програмою;

• **група забезпечення спеціальності** – група науково-педагогічних і/або наукових працівників, для яких Інститут є основним місцем роботи та які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти, які особисто беруть участь в освітньому процесі та відповідають затвердженим кваліфікаційним вимогам;

• **загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної і соціальної діяльності здобувача у різних сферах для його особистісного розвитку;

• **закриття освітньо-наукової програми** – це вилучення певної освітньо-наукової програми з переліку освітніх програм, що реалізуються в Інституті;

• **запровадження освітньо-наукової програми** – це процес розроблення освітньо-наукової програми та її затвердження Вченою радою Інституту;

• **здобувачі освіти** - аспіранти та докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом і формою здобуття освіти;

• **індивідуальна освітня траєкторія** – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія у закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

• **індивідуальний навчальний план** – документ, що визначає послідовність, форму й темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії і створюється закладом освіти у взаємодії зі здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів. До індивідуального навчального плану входять

обов'язкові компоненти (навчальні дисципліни, практика тощо) освітньої програми та дисципліни (види робіт), що обрані здобувачем освіти у порядку реалізації свого права на вибір (25 % від обсягу програми підготовки);

• **інклюзивне навчання** – система освітніх послуг, які гарантовані державою, що базується на принципі недискримінації, урахування багатоманітностей людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

• **кваліфікація** – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання). Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, які визначені відповідним стандартом;

• **компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

• **кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі- кредит ЄКТС)** – одиниця вимірювання навчального навантаження здобувача вищої освіти, що необхідний для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

• **ліцензування** – процедура визнання спроможності Інституту провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності;

• **модуль** – навчальний компонент освітньої програми, в якій кожний навчальний компонент містить однакову або кратну кількість кредитів ЄКТС;

• **моніторинг освітньо-наукової програми** – це постійний цільовий контроль і діагностика стану реалізації освітньо-наукової програми на базі систематизації наявних джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами при створенні освітньо-наукової програми, відстеження освітнього процесу в межах конкретної освітньо-наукової програми за чітко визначеними показниками;

• **навантаження здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктора філософії)** – час, що необхідний для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання, який включає всі види навчальної роботи: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійну роботу, контрольні заходи, проходження навчально-педагогічної практики тощо;

• **навчальні заняття** – лекція, семінарське, практичне, індивідуальне заняття, консультація. Тривалість навчальних занять обраховують в академічних годинах;

• **навчально-методичний комплекс (НМК)** – документ, що описує цілісний освітній процес із певної дисципліни, містить сукупність дидактичних і методичних матеріалів, що спрямовані на її вивчення та засвоєння з урахуванням

особливостей навчальної дисципліни. НМК є методичним виданням (методичною публікацією) та інтелектуальною власністю викладача чи колективу викладачів;

• **навчальний план** – один з нормативних документів, за допомогою якого здійснюється організація навчального процесу. Навчальний план містить у собі розподіл залікових кредитів між дисциплінами, графік навчального процесу, а також план навчального процесу за семестрами, який визначає перелік та обсяг вивчення навчальних дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми проведення поточного та підсумкового контролю, атестації;

• **наукові працівники** – це особи, які за основним місцем роботи професійно провадять наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством;

• **національна рамка кваліфікацій** – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів;

• **нормативний термін навчання** – стандартна кількість навчальних/академічних років, упродовж яких здобувач вищої освіти має виконати освітню (освітньо-наукову) програму. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання програм на третьому науково-освітньому рівні вищої освіти становить звичайно 20-30 кредитів ЄКТС;

• **освітня діяльність** – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, що спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній і/або неформальній освіті;

• **освітня кваліфікація** – визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність установлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

• **освітній компонент** – змістовна навчальна складова освітньо-наукової програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньо-наукової програми, та відповідні критерії оцінювання;

• **освітня послуга** – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість і спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання;

• **освітньо-наукова програма** – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), що сплановані та організовані для досягнення визначених результатів навчання. На третьому рівні вищої освіти освітня програма визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, що необхідні для виконання цієї програми, а також очікувані результати

навчання (компетентності), якими має оволодіти здобувач ступеня доктора філософії;

• **особа з особливими освітніми потребами** – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

• **оцінка** – будь-яка кількісна або якісна міра на основі визначених критеріїв, які використовуються для встановлення рівня опанованих результатів навчання окремої навчальної дисципліни або освітньої/навчальної програми у цілому;

• **педагогічна діяльність** – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у сфері формальної і/або неформальної освіти, що спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських і/або професійних компетентностей;

• **політика забезпечення якості** освітньої діяльності та вищої освіти у закладі вищої освіти/науковій установі – сукупність стандартів, рекомендацій і рішень, що прийняті, відповідно до принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в закладі вищої освіти/науковій установі і процес їх виконання;

• **програмні компетентності** – найважливіші компетентності, що визначають специфіку програми та включаються до Профілю програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм у різних університетах є подібними чи порівнюваними.

• **програмні результати навчання** – узгоджений набір із 15-20 тверджень про те, що студент має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми.

• **проектна група спеціальності** – визначена директора Інституту група науково-педагогічних і/або наукових працівників, що відповідають за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб із вищою освітою, і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами;

• **професійна кваліфікація** – визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати певну професійну діяльність.

• **профіль програми** – невід'ємна частина опису програми, що створена для подання в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести із тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння всіма основними зацікавленими особами (стейкхолдерами): студентами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості освіти тощо. Визначає предметну сферу, до якої належить освітня програма, її освітній рівень і специфічні особливості, що відрізняють її від інших подібних програм;

• **процес забезпечення якості освітньої діяльності** та вищої освіти в закладі вищої освіти/наукової установи - сукупність процедур, що спрямовані на впровадження принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, відповідно до законодавства України.

• **результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, що можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

• **рівень освіти** – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які зазвичай визначені стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій.

• **силабус** – навчально-методичний документ, що готується викладачем для здобувача, складниками якого є опис мети та завдань курсу, програма дисципліни, перелік компетентностей та програмних результатів навчання, семестровий план, основна і додаткова література, основні публікації автора, що пов'язані з тематикою запланованих занять, пререквізити та постреквізити, кількість годин та форма проведення занять, схема нарахування балів, Кодекс поведінки під час вивчення курсу, методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, цифрові ресурси для студентів та відкриті дистанційні он-лайн курси, зворотній зв'язок, академічна доброчесність;

• **система внутрішнього забезпечення якості** – система забезпечення закладом вищої освіти/науковою установою якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що передбачає здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників Інституту та регулярне оприлюднення результатів оцінювань на офіційному веб-сайті Інституту, інформаційних стендах і в будь-який інший спосіб; забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, за кожною освітньою програмою; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти й кваліфікації; забезпечення ефективною системою запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників і здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти вищої, за кожною освітньою програмою; забезпечення наявності інформації; інші процедури та заходи.

• **спеціальність** – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

• **спеціалізація** – складова спеціальності, яку визначає Інститут та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої освіти;

• **стажування** – запланований як частина освітньої програми період здобуття досвіду поза межами закладу вищої освіти (наприклад, на потенційному робочому місці) з метою розвитку у здобувачів освіти конкретних навичок, знань, умінь;

• **стейкхолдери** – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Стейкхолдерів класифікують на зовнішніх та внутрішніх: зовнішні стейкхолдери: держава, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Єдина державна електронна база з питань освіти, академічні установи відповідного профілю, навчально-наукові інститути (факультети) вищих учбових закладів України за профілем, виробничі організації геологічного профілю, фахівці з інших організацій; внутрішні стейкхолдери: здобувачі вищої освіти, наукові і науково-педагогічні працівники, адміністрація.

• **структурно-логічна схема підготовки** – наукове та методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми підготовки та основа для створення навчального та робочого навчального планів;

• **якість освіти** – відповідність результатів навчання вимогам, що встановлені законодавством, певним стандартом освіти та/або договором на надання освітніх послуг;

• **якість освітньої діяльності** – рівень організації і реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, які встановлені законодавством і/або договором на надання освітніх послуг.

1.4. Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється відповідно до отриманої ліцензії.

1.5. Організація освітнього процесу в Інституті здійснюється відповідно до цього Положення, з урахуванням розпорядчих документів відділу наукових і керівних кадрів НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, Статуту Інституту, Правил внутрішнього трудового розпорядку Інституту та інших документів, що регламентують діяльність Інституту.

1.6. Організація освітнього процесу в Інституті ґрунтується на принципах:

• автономності Інституту в прийнятті самостійних рішень щодо організації освітнього процесу, визначенні форм освітнього процесу та форм і методів навчання;

• сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможної особистості та створення умов для освіти;

• відкритості формування структури і обсягу освітньої та професійної підготовки фахівців вищої освіти;

• забезпечення якісної освіти за освітніми програмами;

- академічної мобільності здобувачів вищої освіти та наукових працівників;
- міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейський простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої освіти.

1.7. Реалізація принципів освітнього процесу в Інституті здійснюється на основі:

- матеріальних, фінансових та інших ресурсів; розроблення академічної політики на основі аналізу потреб ринку праці та перспектив розвитку відповідних галузей;

- забезпечення єдиного підходу до розроблення освітніх програм із обов'язковим урахуванням освітніх і професійних стандартів, визначенням критеріїв оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок та інших компетентностей), термінів і порядку підтвердження отриманої особою кваліфікації;

- функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;

- ефективного використання людського потенціалу;

- забезпечення конкурентоспроможності завдяки високій гарантованій якості.

1.8. Освітній процес за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти здійснюється з урахуванням визнаних в Європейському просторі вищої освіти (далі - ЄПВО) та рекомендованих Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою механізмів і процедур із дотриманням вимог Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в ЄПВО.

1.9. Нормативні акти Інституту щодо освітніх програм, академічної мобільності, організації практичної підготовки, оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та інші документи, що регламентують окремі аспекти освітнього процесу, не мають суперечити цьому Положенню.

1.10. Мовою освітнього процесу (мовою навчання та оцінювання) в Інституті є державна (українська) мова. Використання іноземних мов в освітньому процесі в Інституті здійснюється відповідно до законодавства. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути ухвалено рішення про викладання однієї чи кількох дисциплін іноземними мовами. Перелік дисциплін, що викладають іноземною мовою, затверджується вченою радою Інституту.

1.11. Категорії учасників освітнього процесу:

- наукові працівники;

- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в Інституті;

- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу;

- інші працівники Інституту.

1.12. Інститут несе відповідальність за те, що всі особи, які залучені до викладання:

- мають відповідну кваліфікацію та/або високий фаховий рівень у відповідній науковій сфері;

- провадять наукову та/або інноваційну діяльність за відповідною спеціальністю, здатні отримувати та генерувати нові знання, адаптувати їх до нових умов і вимог;

- мають необхідні вміння та досвід для ефективного передавання здобувачам освіти своїх знань і розуміння предмета за різних ситуацій навчання, а також консультування здобувачів у навчальному та науковому пошуку, здобутті відповідних компетентностей;

- здатні забезпечувати викладання навчальних дисциплін відповідної освітньо-наукової програми на високому науково-теоретичному та методичному рівнях;

- здатні дотримувати норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються;

- здатні дотримуватися в освітньому процесі та науковій діяльності академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти.

1.13. Нормативне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу включає: освітньо-наукові програми, навчальні плани, робочі навчальні плани, індивідуальні плани навчальної та наукової роботи здобувачів вищої освіти, робочі програми навчальних дисциплін.

II. ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРОГРАМИ

2.1. Освітня діяльність в Інституті на третьому освітньо-науковому рівні освіти здійснюється за відповідними освітньо-науковими програмами (надалі - Освітні програми).

2.2. Розробка та затвердження освітньо-наукової програми.

2.2.1. Освітні програми вищої освіти розробляються з урахуванням вимог стандарту вищої освіти відповідної спеціальності і прийнятого на основі аналізу потреб суспільства рішення вченої ради щодо загальних компетентностей випускників аспірантури Інституту. За відсутності стандарту вищої освіти проект Освітньої програми розробляється на основі проекту стандарту та підлягає перегляду після його затвердження.

2.2.2. Стандарт вищої освіти визначає такі *вимоги до Освітньої програми*:

- перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення;
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;

- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності).

2.2.3. Порядок розроблення, розгляду та затвердження Освітніх програм, дотримання принципів і процедур забезпечення якості (моніторинг, оцінювання, внутрішня акредитація, періодичний перегляд, порядок припинення) визначаються окремим положенням Інституту.

2.2.4. Освітня програма використовується під час:

- проведення акредитаційної експертизи освітньої програми, інспектуванні освітньої діяльності за спеціальністю;

- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;

- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;

- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;

- професійної орієнтації здобувачів вищої освіти.

2.3. Обсяг освітньо-наукової програми вищої освіти визначається у кредитах ЄКТС і становить за освітньо-науковим рівнем доктора філософії - 4 роки, обсяг освітньої складової частини освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії визначається Інститутом (у межах від 30 до 60 кредитів ЄКТС).

2.4. Нормативна тривалість навчання за Освітніми програмами визначається в академічних роках. Для рівнів вищої освіти навчальне навантаження здобувача освіти денної форми зазвичай становить 60 кредитів ЄКТС за один академічний рік. Тривалість навчання за заочною формою навчання може перевищувати термін навчання за денною формою, але не більш ніж на 25 %. Тривалість академічного року на випускних курсах може бути меншою, ніж 12 місяців.

2.5. Мовою викладання та оцінювання за Освітніми програмами в Інституті є державна мова. Одна або кілька дисциплін можуть викладатися іншими (іноземними) мовами. Освітні програми, розроблені для навчання іноземних громадян та осіб без громадянства, які здобувають вищу освіту за кошти фізичних (юридичних) осіб, можуть передбачати викладання та оцінювання мовами Європейського Союзу. У такому випадку Освітня програма передбачає вивчення державної мови як окремої навчальної дисципліни.

2.6. Освітньо-наукова програма затверджується Вченою радою Інституту з кожної спеціальності.

2.7. Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії включає складові, що передбачають набуття здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану

наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (не менше 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (4-6 кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій з наукової діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (не менше 6 кредитів ЄКТС);

- набуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6-8 кредитів ЄКТС).

2.8. Безпосереднє керівництво Освітньою програмою на третьому науково-освітньому рівні вищої освіти здійснює гарант Освітньої програми - штатний науковий працівник Інституту, для якого Інститут є основним місцем роботи, що має науковий ступінь і/або вчене звання за відповідною або спорідненою з Освітньою програмою спеціальністю, стаж науково-педагогічної і/або наукової роботи не менше 10 років. Вимоги щодо кваліфікації гаранта Освітньої програми визначаються Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. Один науково-педагогічний працівник може бути гарантом лише однієї Освітньої програми. Гарант Освітньої програми несе персональну відповідальність за забезпечення якості викладання та навчання на Освітній програмі, своєчасне надання інформації із моніторингу програми, її акредитацію та конкурентну здатність. Призначення гарантів Освітніх програм, за поданням відповідних структурних підрозділів, після затвердження вченою радою Інституту здійснюється наказом директора.

2.9. Відповідальність за високий професійний рівень наукових працівників, які беруть участь у забезпеченні Освітніх програм, наявність необхідних інформаційних ресурсів, спеціалізованого обладнання та приміщень, релевантність, об'єктивність і відкритість процесів оцінювання результатів навчання осіб, що навчаються, відповідність процедур оцінювання рівню кваліфікації і спеціальності покладається на Інститут.

2.10. Відкриття Освітніх програм:

2.10.1. Освітні програми Інституту відкриваються за ліцензованими спеціальностями задля забезпечення потреб держави (суспільства) у висококваліфікованих фахівцях, а громадян України – в освітніх послугах гарантованої якості, виконання замовлення ринку праці та регуляторних органів

(зокрема й за прямими угодами), забезпечення професійної успішності випускників, зростання ролі Інституту в наданні освітніх послуг на міжнародному рівні (зокрема, шляхом участі у міжнародних програмах академічної мобільності).

2.10.2. Ініціювати розроблення проекту Освітньої програми мають право науково-дослідні структурні підрозділи Інституту, а також окремі штатні наукові працівники.

2.10.3. Для розроблення проекту програми ініціатори формують проектну групу, мінімальні вимоги до кадрового складу якої визначають Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти і чинні документи, що регламентують питання акредитації Освітніх програм.

2.10.4. Відкриття Освітніх програм передбачає такі етапи:

- ✓ обґрунтування необхідності відкриття Освітньої програми (формування пояснювальної записки);
- ✓ погодження необхідності відкриття Освітньої програми розширеним засіданням структурного підрозділу;
- ✓ розроблення проекту опису Освітньої програми та проекту навчального плану;
- ✓ експертиза проектних матеріалів (пояснювальної записки, опису Освітньої програми та проекту навчального плану): внутрішня оцінка на рівні структурного підрозділу, зовнішня фахова експертиза, внутрішня оцінка на рівні Інституту;
- ✓ затвердження проекту Освітньої програми.

У внутрішній оцінці на рівні Інституту беруть участь заступник директора з наукової роботи, учений секретар, відповідальна особа за атестацію та підготовку науково-педагогічних кадрів та планово-фінансовий відділ.

2.10.5. Прийняття рішення щодо відкриття та закриття Освітньої програми здійснюється за таких умов:

- ✓ дотримання принципу прозорості;
- ✓ проведення консультацій усіх зацікавлених сторін (науково-педагогічні працівники, адміністрація, здобувачі вищої освіти, роботодавці);
- ✓ оцінка необхідного методичного, кадрового та матеріального забезпечення;
- ✓ здійснення оцінки ризиків та економічної доцільності;
- ✓ проведення зовнішньої експертизи;
- ✓ забезпечення відкритого розгляду Освітньої програми (проекту Освітньої програми) та результатів оцінок й експертиз.

2.10.6. Рішення про відкриття або закриття Освітньої програми ухвалює вчена рада Інституту за поданням заступника директора з наукової роботи з урахуванням концепції та стратегії освітньої діяльності Інституту, Статуту Інституту, цього Положення та інших нормативних документів, а також результатів проведеного оцінювання (у т. ч. економічної доцільності) та експертиз.

2.11. Моніторинг, зміна та закриття Освітніх програм:

2.11.1. Основною метою моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм є підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

2.11.2. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм відбувається за участю зацікавлених сторін (здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії, роботодавців, науково-педагогічних працівників, інших стейкхолдерів) і передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних зі збором і аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу.

2.11.3. Моніторинг Освітніх програм здійснюється на локальному та загальноакадемічному рівнях. Вимоги до локального рівня моніторингу розробляються і затверджуються директором Інституту.

Локальний моніторинг здійснюють члени робочої групи програми за участі профільних відділів із залученням представників здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктор філософії). Відповідальним за організацію та проведення локального моніторингу Освітньої програми є її гарант.

Критеріями моніторингу програм є:

- ✓ оцінка якості структури та змістовного наповнення Освітніх програм його відповідність стандартам вищої освіти та професійним стандартам (за наявності), вимогам Національної рамки кваліфікацій;
- ✓ оцінка ступеню досягнення цілей та результатів навчання за Освітньою програмою;
- ✓ оцінка забезпечення необхідного рівня якості Освітньої програми згідно критеріїв оцінювання освітніх програм НАЗЯВО, відповідно до «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», що затверджено наказом МОН України від 11.07.2019р. № 977)
- ✓ актуальність мети та цілей навчання;
- ✓ коректність структурно-логічної схеми;
- ✓ врахування інтересів стейкхолдерів, залучення роботодавців до освітнього процесу;
- ✓ публічну доступність до Освітньої програми;
- ✓ організація й аналіз опитувань, (анкетувань, оцінювань): здобувачів і випускників вищої освіти, науково-педагогічних працівників, науковців, представників ринку праці (роботодавців) з питань організації освітнього процесу за Освітньою програмою, якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності.

Результати локального моніторингу кожного року обговорюються на засіданнях вченої ради Інституту.

Вимоги до загально-академічного моніторингу затверджуються розпорядженнями та постановами НАН України, а його організація та здійснення регулюється Президією НАН України.

2.11.4. Основними критеріями перегляду Освітніх програм є:

- ✓ результати щорічного моніторингу Освітніх програм;
- ✓ результати оцінювання стейкхолдерами якості Освітніх програм;
- ✓ приведення у відповідність сучасним вимогам з урахуванням новітніх досліджень у відповідній галузі знань та потреб розвитку суспільства;
- ✓ об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру або інших умов реалізації освітньої програми.

2.11.5. Ініціаторами перегляду Освітньої програми може бути:

- адміністрації Інституту;
- гарант Освітньої програми та групи забезпечення спеціальності, за якою реалізується Освітня програма.

2.11.6. Обов'язковий перегляд Освітніх програм здійснюється за умови:

- ✓ внесення змін до законодавчої бази у сфері освіти та науки;
- ✓ внесення змін до Постанови КМУ від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» щодо шифру та назви галузі знань\спеціальності в межах якої здійснюється освітньо-наукова програма;
- ✓ затвердження стандартів вищої освіти за спеціальністю, а також внесення змін до них;
- ✓ запровадження нових форм навчання.

2.11.7. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині структурних складових Освітньої програми, зокрема, змісту робочих програм освітніх компонентів (та силабусів) тощо. Оновлення Освітньої програми виконується шляхом затвердження відповідних змін.

2.11.8. Якщо результати перегляду вимагають реформування чи докорінних змін Освітньої програми, а також, якщо в результаті процедур моніторингу визнано неналежну якість освіти за даною Освітньою програмою, то освітня програма підлягає модернізації. Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну (більш ніж на 50%) в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може торкатися також мети (місії), програмних навчальних результатів Освітньої програми, її освітніх компонентів, визначених програмних результатів навчання, кількості кредитів тощо для досягнення її реалізації завдань та цілей Інституту. Зміна виду освітньої програми також відноситься до модернізації.

2.12. Умови доступу до Освітніх програм

2.12.1. Основними умовами доступу особи до навчання за Освітньою програмою для здобуття освіти на третьому освітньо-науковому рівні (ступені) є наявність у неї документа, який засвідчує здобуття освітньої кваліфікації за попереднім (магістерським) рівнем (ступенем) освіти або рівень вищої освіти, що прирівнюється до ступеня магістра, а також проходження конкурсного відбору або відповідність конкурсним вимогам.

2.12.2. Встановлення права на навчання у Інституті та визнання документів про освіту інших держав здійснюється в установленому порядку.

2.12.3. Конкретні вимоги щодо умов доступу до Освітніх програм наводяться у Правилах прийому до аспірантури Інституту на відповідний рік, які формуються відповідно до цього Положення та Умов прийому на навчання, що затверджені Міністерством освіти і науки України.

2.13. Оцінювання якості освітньо-наукової програми.

2.13.1. Основною процедурою зовнішнього оцінювання та визнання якості освітньо-наукової програми є акредитація.

2.13.2. Акредитація здійснюється Національним агентством із забезпечення якості освіти.

2.13.3. Мета акредитації освітньо-наукової програми:

- встановлення відповідності якості освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою визначеним Критеріям оцінювання якості освітньо-наукової програми, встановлених Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим наказом МОНУ від 11.07.2019 № 977;
- допомога Інституту у визначенні сильних і слабких сторін освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за цією програмою;
- надання усім зацікавленим сторонам інформації про якість освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за цією програмою;
- сприяння інтеграції вищої освіти в Інституті до Європейського простору вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

2.13.4. Акредитація освітньо-наукової програми – оцінювання якості освітньо-наукової програми та освітньої діяльності Інституту за цією програмою на предмет відповідності Стандарту вищої освіти (за наявності); спроможності виконання надання освітніх послуг; досягнення заявлених у програмі результатів навчання.

2.13.5. Критерії оцінювання якості освітньо-наукової програми застосовуються: Інститутом під час підготовки відомостей про самооцінювання освітньо-наукової програми; НАЗЯВО, його галузевими експертними радами та експертами під час проведення акредитації.

2.13.6. Оцінювання освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за цією програмою здійснюється за кожним критерієм згідно зі шкалою оцінювання, яка охоплює чотири рівні відповідності. «А» зразкова акредитація, «В» акредитація, «Е» умовна (відкладена) акредитація, «F» відмова в акредитації.

2.13.7. Інститут зобов'язаний сприяти проведенню акредитації та діяти добросовісно у відносинах із НАЗЯВО, його галузевими експертними радами та експертами.

2.13.8. Акредитація вперше проводиться, як правило, упродовж останнього року навчання першого набору здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою.

2.13.9. Інститут в електронній формі попередньо повідомляє НАЗЯВО про намір акредитувати освітньо-наукову програму в наступному навчальному році. НАЗЯВО складає графік прийняття заяв про акредитацію і відкриває доступ до електронного кабінету, через який гарант освітньо-наукової програми Інституту подає відповідні матеріали для акредитації.

2.13.10. Наступна (чергова) акредитація проводиться впродовж останнього року строку дії сертифіката про акредитацію або протягом строку дії умовної (відкладеної) акредитації. У разі не проведення чергової акредитації до завершення строку дії сертифіката про акредитацію чи строку дії умовної (відкладеної) акредитації така акредитація проводиться у тому самому порядку, що вперше.

2.13.11. Інститут має право достроково ініціювати проведення чергової акредитації.

2.13.12. Матеріали для акредитації подаються в електронній формі через офіційний портал НАЗЯВО. Усі документи щодо проведення акредитації формуються в акредитаційну справу, яка ведеться в електронному вигляді.

III. ФОРМИ НАВЧАННЯ

3.1. Навчання в аспірантурі Інституту може здійснюватися за такими формами:

- *інституційна*: очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева;
- *індивідуальна* (екстернатна);
- *дуальна*.

Порядок здійснення навчання за дистанційною, мережевою, екстернатною та дуальною формами регулюють окремі положення.

3.1.1. **За очної** (денної, вечірньої) форми здобуття освіти здобувач бере безпосередню участь в освітньому процесі. Денна форма навчання є основною формою здобуття освіти та/або кваліфікації із відривом від виробництва. За вечірньої форми - можливе здобуття освіти та/або кваліфікації без відриву від виробництва.

3.1.2. **Заочна форма** здобуття освіти – спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання очної форми освіти під час короткочасних сесій і самостійного оволодіння освітньою програмою в проміжку між ними. Заочна форма навчання є формою здобуття освіти та/або кваліфікації без відриву від виробництва. Освітній процес за заочною формою навчання організовується з урахуванням передбачених чинним законодавством пільг для осіб, які поєднують роботу із навчанням.

3.1.3. **Дистанційна форма** здобуття освіти – індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке

функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

3.1.4. **Мережева форма** здобуття освіти – спосіб організації навчання здобувачів освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою відбувається за участі різних суб'єктів освітньої діяльності, що взаємодіють на договірних засадах.

3.1.5. **Екстернатна форма** здобуття освіти (екстернат) – спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присвоєння освітньої кваліфікації здійснюється відповідно до законодавства.

3.1.6. **Дуальна форма** здобуття освіти – спосіб, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти із навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації на основі відповідних договорів.

IV.ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

4.2. Організація освітнього процесу в Інституті ґрунтується на таких засадах:

- автономії та самоврядування Інституту;
- академічної свободи учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової чи інноваційної діяльності;
- інтеграції навчання, науково-дослідницької роботи, інноваційної та виробничої діяльності;
- академічної мобільності учасників освітнього процесу;
- інтеграції в європейський і світовий простір;
- створення рівних можливостей для осіб у здобутті якісної освіти, зокрема й для людей з особливими освітніми потребами;
- створення умов для особистісного розвитку й творчої самореалізації здобувачів;
- компетентного підходу, забезпечення незалежної та об'єктивної оцінки результатів навчання та набутої кваліфікації;
- гуманізму, демократизму, патріотизму, пріоритетності загальнолюдських духовних цінностей;
- незалежності освітньої діяльності від впливу політичних партій, громадських та релігійних організацій.

4.3. Освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти може бути індивідуальним, груповим, колективним.

4.4. Освітній процес на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Інституті здійснюється за такими формами:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) науковий семінар;
- 4) практична підготовка;
- 5) контрольні заходи.

4.5. Основними видами навчальних занять є: лекція; лабораторне, практичне, індивідуальне заняття; консультація.

4.5.1. **Лекція** – це основний вид проведення навчальних занять, який призначено для формування у здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня (доктор філософії) основи знань до рівня компетентності з певної галузі, а також визначення напряму, основного змісту і характеристик усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи аспірантів з відповідної навчальної дисципліни.

Лекція – це логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за потреби, засобами наочності та демонстрацією дослідів.

Лекції розрізняють:

- за місцем в освітньому процесі (вступні, установчі, поточні, заключні й оглядові);
- за способом проведення (інформаційні, проблемні, візуальні, бінарні, лекції-провокації, лекції-конференції, лекції-консультації, лекції-дискусії тощо).

Тематика лекцій визначається робочою програмою навчальної дисципліни, яка розробляється кожним лектором самостійно. Лекції проводяться лише фахівцями Інституту, які мають науковий ступінь доктора наук, кандидата наук, доктора філософії та вчене звання професора, доцента, старшого наукового співробітника, старшого дослідника.

Лектор повинен мати широкий науковий світогляд, володіти ґрунтовними знаннями і практичним досвідом, вміти системно, аргументовано, на належному науковому і методичному рівні викладати теоретичні основи навчального курсу. Його лекції мають бути глибокими за змістом, доступними за формою викладу. Лектор зобов'язаний дотримуватись робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекцій, але не обмежується в питаннях тлумачення навчального матеріалу, послідовності його викладення, формах і засобах донесення його до здобувачі вищої освіти ступеня доктор філософії.

Лекції проводяться у відповідно обладнаних та забезпечених технічними засобами приміщеннях.

4.5.2. **Лабораторне заняття** – вид навчального заняття під керівництвом викладача, під час якого здобувачі освіти проводять експерименти чи дослідження з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення, устаткування, комп'ютерної техніки з метою практичного

підтвердження окремих теоретичних положень відповідної науки (дисципліни), набувають практичних навичок роботи із лабораторним устаткуванням, обладнанням, комп'ютерною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній сфері.

Перелік лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лабораторні заняття проводять у спеціально обладнаних приміщеннях (лабораторіях) із використанням лабораторного обладнання, що пристосоване до навчального процесу (приладів, лабораторних установок, спеціалізованого ліцензованого програмного забезпечення). Перед лабораторними заняттями здобувач вищої освіти повинен пройти інструктаж з питань техніки безпеки і охорони праці. Викладачем також здійснюється поточний контроль підготовки здобувача вищої освіти до виконання завдань за темою лабораторної роботи, оформлення індивідуального звіту (протоколу) з виконаної роботи та його захисту перед викладачем. Виконання лабораторної роботи оцінює викладач.

4.5.3. Практичне заняття – форма навчального процесу, при якій викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань.

Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі.

Практичне заняття включає:

- проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачі;
- постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів;
- виконання контрольних завдань;
- їх перевірку, оцінювання.

4.5.4. Науковий семінар – колективне, публічне обговорення наукової інформації, визначених проблем теорії та практики, певних наукових та науково-технічних результатів для формування компетентностей здобувачів вищої освіти в обсязі нових знань та методів для оптимізації взаємодії з проектами і програмами, що забезпечує умови для розвитку мислення через дискусію. Керує науковим семінаром провідний вчений, який активно веде дослідження у відповідній галузі науки.

Метою наукового семінару є оволодіння фундаментальними знаннями, розвиток логічного мислення, оволодіння культурою толерантності, активізація соціального становлення особистості майбутнього науковця.

Перелік тем семінарських занять визначено та затверджено у робочій програмі навчальної дисципліни. На кожному семінарському занятті викладач оцінює якість виконання здобувачами освіти завдань, їх виступи, активність, уміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Методику проведення

семінарського заняття (семінар-бесіда, семінар заслуховування, семінар-диспут тощо) для конкретної навчальної дисципліни розробляють ті викладачі, що її викладають.

У роботі наукових семінарів можуть брати участь здобувачі вищої освіти за різними спеціальностями, різних років навчання, які мають бажання поглибити опрацьований теоретичний матеріал, активізувати самостійність суджень, навчитись відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів.

4.5.5. Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач опановує дисципліну в час, вільний від навчальних занять. Метою самостійної роботи є засвоєння у повному обсязі навчальної програми та формування в здобувача вищої освіти здатності бути активним учасником освітнього процесу, уміння самостійно (без безпосередньої участі викладача) опановувати теоретичні й практичні знання, у тому числі із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Для самостійної роботи здобувачу також рекомендується відповідна наукова фахова література, підручники, посібники, періодичні видання. При організації самостійної роботи здобувач має можливість отримання необхідної консультації або методичної допомоги з боку відповідних фахівців (викладачів).

Зміст самостійної роботи за конкретною дисципліною визначається навчальною програмою цієї дисципліни та забезпечується навчально-методичними засобами (опорними конспектами лекцій, завданнями та вказівками викладача тощо).

Самостійна робота може виконуватись у формі індивідуальних завдань (рефератів, есе, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження, участь у конференціях тощо). Індивідуальні завдання, які виконуються в рамках дисципліни, визначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Індивідуальні завдання, що мають міждисциплінарний характер, визначаються Освітньою програмою, мають у навчальних планах окрему позицію та власний кредитний вимір. Невиконання без поважної причини визначених робочим і/або індивідуальним навчальним планом індивідуальних завдань є невиконанням навчального плану та вважається академічною заборгованістю.

4.5.6. Консультація – вид навчального заняття, під час якого аспірант отримує від викладача пояснення щодо окремих теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування; відповіді на конкретні запитання у межах навчальної дисципліни. Консультація може бути індивідуальною або колективною, залежно від того, консультиє викладач аспірантів з питань, що пов'язані із виконанням індивідуальних завдань чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Час, що відведений для проведення консультацій із конкретної дисципліни, визначається навчальним планом.

4.5.7. Науково-дослідна робота – це форма організації роботи здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні, під час якої їх залучають до активної самостійної (а під керівництвом наукового керівника) науково-

дослідної діяльності для формування наукового світогляду, розвитку дослідницьких умінь, навичок творчого вирішення практичних завдань. Ця форма сприяє опануванню методології і методів наукового пошуку молодими дослідниками.

4.5.8. **Практична підготовка** – обов'язковий компонент освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти, що спрямований на оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування у них професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, формування системи компетентностей майбутніх наукових, науково-педагогічних працівників.

Основні завдання навчально-педагогічної практики здобувачів вищої освіти:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- застосування та поглиблення фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей;
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес.

Організацію практичної підготовки регламентує Положення про проведення практики аспірантів, інші нормативні документи Інституту. Процес проходження навчально-педагогічної практики скерований на формування у аспірантів таких компетентностей або їх елементів:

Компетентності, пов'язані з проведенням навчальної роботи:

- здатність до проведення різних форм організації освітнього процесу (навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки, контрольних заходів);
- здатність до організації і проведення різних видів навчальних занять (лекцій, практичних (семінарських) занять, індивідуальних занять, консультацій).

Компетентності, пов'язані зі здійсненням методичної роботи:

- здатність до педагогічного аналізу проведення різних форм організації освітнього процесу та різних видів навчальних занять;
- здатність до розробки навчально-методичного забезпечення різних форм організації освітнього процесу;
- здатність до використання сучасних освітніх технологій при проведенні різних видів навчальних занять.

Компетентності, пов'язані зі здійсненням наукової роботи:

- поглиблення знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження;

- презентація результатів власного наукового дослідження.

Компетентності, пов'язані з проведенням організаційної роботи:

- здатність здійснювати різні види педагогічної комунікації зі здобувачами вищої освіти, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи тощо.

Захист звіту про практику відбувається перед комісією за участі керівника практики від Інституту. До захисту практики допускаються аспіранти, які в повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою практики.

4.5.9. Контрольні заходи – сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок аспірантів, набуття ними фахових компетентностей, унормування організації поточного, модульного, семестрового контролю знань аспірантів, проведення практики та методик у переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою та за шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (далі – ЄКТС).

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять.

Модульний контроль проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу:

Семестровий екзамен – форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що відбувається як окремий контрольний захід. Форму проведення екзамену (письмова, усна, письмово-усна) та вид завдань (тест, запитання з відкритими відповідями) визначено у робочій програмі навчальної дисципліни. В оцінюванні бере участь викладач, який здійснював викладання навчальної дисципліни. При визначенні підсумкової оцінки враховують результати навчання, оцінені під час семестру, однак позитивна оцінка з дисципліни не може бути виставлена інакше, ніж у результаті успішної здачі екзамену.

Семестровий диференційований залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння аспірантом навчального матеріалу із певного

освітнього компонента винятково на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань. Застосовується, зокрема, при оцінюванні практики.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що передбачає оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі поточного контролю (за результатами роботи на практичних, семінарських заняттях, а також контрольних заходів).

4.5.10. За наявності об'єктивних підстав здобувачу освіти за розпорядженням директора Інституту може бути встановлений індивідуальний графік семестрового контролю.

4.5.11. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час семестрового підсумкового контролю, має право звернутися із заявою про апеляцію на ім'я директора в триденний термін. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії, яка створюється наказом директора зі встановленням дати проведення засідання апеляційної комісії, в шестиденний термін з моменту подачі заяви. За бажанням здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, може бути присутнім при розгляді своєї заяви.

4.5.12. Здобувач вищої освіти, який за результатами підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку з дисципліни або не з'явився на підсумковий контрольний захід без поважних причин, вважається таким, що має академічну заборгованість.

4.5.13. Академічна заборгованість ліквідується здобувачем вищої освіти в індивідуальному порядку. Здобувач, який не склав підсумкового контролю без поважних причин до початку нового семестру відраховується з аспірантури Інституту.

4.6. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії щорічно мають звітувати про хід виконання індивідуального плану аспіранта на засіданні відповідного наукового відділу з наступним затвердженням результатів на Вченій раді Інституту, додаючи письмовий звіт установленої форми.

4.7. Позитивна оцінка з атестації здобувача є підставою для переведення його на наступний рік підготовки на підставі рішення Вченої ради Інституту, яке вводиться в дію наказом директора Інституту.

4.8. **Кваліфікаційна атестація** є підсумковою формою контролю на третьому освітньо-науковому рівні.

4.8.1. Обов'язковою умовою допуску до кваліфікаційної атестації (захисту дисертаційного дослідження) є успішне виконання аспірантом індивідуального плану навчальної та наукової роботи.

4.8.2. Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) відбувається в Інституті за напрямками, спеціальностями та Освітніми програмами й завершується видачею документів установленого зразка про присудження відповідного ступеня освіти та присвоєння здобутої кваліфікації. Вимоги щодо атестації здобувачів вищої освіти визначено Законом України «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими документами центрального органу виконавчої влади у сфері освіти та науки, стандартами вищої освіти.

4.8.3. Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), крім випадків, що передбачені законодавством, здійснюється відкрито й гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, що присутні на атестації, у тому числі під час захисту дисертації доктора філософії, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

4.8.4. Атестація встановлює відповідність засвоєних здобувачем вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та Освітньої програми.

4.8.5. Форми атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) (захист кваліфікаційної роботи/проекту, кваліфікаційний екзамен тощо) визначені в Освітній програмі та враховують вимоги відповідних стандартів освіти.

4.8.6. Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

4.9. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії).

4.9.1. Формування індивідуальної освітньої траєкторії починається з формування індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

4.9.2. У ході підготовки індивідуальна освітня траєкторія здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) реалізується через:

- виконання самостійного наукового дослідження;
- право корегувати свої індивідуальні план наукової роботи та план наукової роботи за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником структурного підрозділу, де проходить підготовка;
- навчальні дисципліни за вибором здобувача;
- можливість під час навчальних занять вільно висловлювати свою думку, обирати тему реферату, доповіді тощо;
- участь у програмах академічної мобільності, у тому числі міжнародної;
- вільний вибір форм представлення здобутих наукових результатів, наукових видань для публікації цих результатів;
- вільний вибір способів апробації результатів своїх досліджень;
- можливість уточнення теми дисертації;
- можливість зміни наукового керівника.

V. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Планування освітнього процесу здійснюється на основі навчальних планів і графіку освітнього процесу. З метою конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік, з урахуванням умов навчання складається робочий навчальний план.

5.2. *Навчальний план* - це нормативний документ Інституту, який містить відомості про:

- спеціальність;
- освітньо-науковий рівень;
- нормативний термін навчання;
- графік освітнього процесу;
- розділи теоретичної та практичної підготовки;
- обов'язкові та вибіркові компоненти Освітньої програми (із фіксацією їх обсягу у кредитах ЄКТС та кількості годин навчальних занять);
- кількість і форми семестрового контролю;
- підсумкову атестацію;
- загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять і час, що відведений на самостійну навчальну роботу;
- поділ бюджету навчального часу за окремими формами занять із кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.
- Навчальний план є частиною документації Освітньої

5.3. Навчальний план є частиною документації Освітньої програми та в її складі затверджується Вченою радою Інституту.

5.4. У структурі навчальних планів виокремлюють обов'язкову та вибіркову складові.

5.5. Обов'язкова складова навчального плану за програмами вищої освіти не може перевищувати 75 % від обсягу (у кредитах ЄКТС) навчального плану та включає навчальні дисципліни, практики та інші види навчального навантаження здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), що спрямовані на досягнення результатів навчання, які визначені Освітньою програмою.

5.6. Обов'язкова складова навчального плану має містити всі компоненти, опанування яких необхідне для присвоєння визначеної програмою освітньої кваліфікації.

5.7. Вибіркова складова навчального плану, що призначена для забезпечення можливості здобувачу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) поглибити професійні знання у межах обраної Освітньої програми та/або здобути додаткові спеціальні професійні компетентності, має становити не менше 25 % від навчального навантаження Освітньої програми. У межах обсягу вибіркової складової здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) має право обирати освітні компоненти самостійно.

5.8. Навчальні дисципліни та практики плануються зазвичай в обсязі 3 і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує 16. Кредитний вимір навчальних дисциплін кратний цілому числу кредитів. Зазвичай планується, що практика триває не більше одного семестру, а навчальна дисципліна – не більше двох семестрів.

5.9. Навчальний план за заочною формою навчання містить перелік дисциплін, що є аналогічним до навчального плану за денною формою навчання тієї самої Освітньої програми, і має меншу тривалість аудиторних занять за рахунок збільшення обсягу самостійної роботи. Відсоток зменшення (порівняно із навчальним планом денної форми навчання) кількості навчальних занять має бути пропорційним для всіх дисциплін навчального плану. Сукупна тривалість навчальних занять за заочною формою навчання не може перевищувати 20 % від обсягу навчальних занять плану денної форми навчання тієї самої програми/спеціальності. Види навчальних занять і форми підсумкового контролю мають збігатися із планом денної форми навчання.

5.10. **Графік навчального процесу** – це нормативний документ Інституту, який визначає календарні терміни теоретичного навчання та практичної підготовки, семестрового контролю (екзаменаційних сесій), ліквідації академічної заборгованості, атестації здобувачів освіти, канікул, самостійної роботи, науково-дослідницької роботи, оформлення та захисту дисертації. Графік навчального процесу складається на навчальний рік і затверджується директором Інституту.

5.11. Графік навчального процесу укладається з урахуванням таких особливостей:

- навчальний рік триває 12 місяців і розпочинається зазвичай з 1 листопада;
- сукупна тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій і практик упродовж навчального року не може бути меншою, ніж 40 тижнів і перевищувати 44 тижні;
- тривалість канікул на навчальний рік (крім останнього року навчання за відповідною Освітньою програмою) – не менше 8 тижнів.
- навчальний рік поділяється на 2 семестри (осінній і весняний), теоретичне навчання впродовж яких завершується екзаменаційними сесіями (зимовою та літньою), під час яких виділяється час на семестровий контроль і складання академічної заборгованості.

5.12. **Практична підготовка (науково-педагогічна практика)** проводиться зазвичай із відривом від теоретичного навчання та у графіку навчального процесу відображається окремо.

5.13. **Індивідуальний навчальний план** – документ здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), за яким здійснюється його навчання (упродовж навчального року). Він містить інформацію про перелік обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів, послідовність вивчення навчальних дисциплін і проходження науково-педагогічної практики, обсяг навчального навантаження (усі види навчальної діяльності), типи індивідуальних завдань, результати оцінювання (поточний і семестровий контроль знань, атестацію здобувача освіти).

5.14. **Робочий навчальний план** – це нормативний документ Інституту на поточний навчальний рік, що конкретизує види навчальних занять, їх обсяг, форми контролю за семестрами. Робочий навчальний план на навчальний рік розробляють структурні підрозділи та укладають для кожної форми навчання за

курсами (роками навчання) для кожної Освітньої програми. Робочий навчальний план є документом, за яким здійснюється планування освітньої діяльності, її методичне, організаційне, матеріальне та фінансове забезпечення впродовж навчального року.

5.15. Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентуються розкладами занять, графіками екзаменів, графіками роботи екзаменаційних комісій, консультацій, захистів практик, а також наказами на проведення практик.

5.16. Розклади занять, графіки консультацій та екзаменів затверджує директор Інституту. Графіки підведення підсумків заліків і складання екзаменів оприлюднюються не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії. Графіки захистів практик затверджує директор Інституту та оприлюднюються не пізніше, ніж за тиждень до початку захистів.

VI. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

6.1. *Нормативно-методичне забезпечення* створюється на основі тих документів, які належать до проєктивних і нормативних науково-методичних. Розробляються вони з метою стандартизації навчання, отримання відповідних ліцензій МОН України на здійснення освітньої діяльності, а також для забезпечення повноцінного цілеспрямованого функціонування Інституту при наданні освітньо-наукових послуг. Нормативно-методичне забезпечення характеризується обов'язковістю виконання усіма працівниками, задіяними у навчальному процесі. Запроваджується через процедури узгодження із усіма уповноваженими особами і затвердження на рівні директора Інституту.

6.2. *Організаційно-методичне забезпечення* – це група планових науково-методичних документів, які відображають проєктування, конструювання, планування, здійснення і контроль навчального процесу (навчальний план, графік навчального процесу, робочий навчальний план, тематичний план, розклад занять тощо)

6.3. *Науково-методичне забезпечення освітнього процесу* – комплекс інформаційних матеріалів (текстових, графічних, медійних), які забезпечують потребу суб'єктів освітнього процесу у відомостях, що становлять цілепокладання й зміст освіти, і спрямованих на оптимальне досягнення кінцевих результатів навчання.

6.4. Розроблення, експертизу та впровадження науково-методичного забезпечення в Інституті здійснюють: наукові та науково-педагогічні працівники, вчена рада Інституту.

6.5. З метою забезпечення змістовного наповнення освітньо-інформаційного простору Інституту, впровадження в навчальний процес сучасних інформаційних технологій, забезпечення рівного доступу учасників навчального процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів, незалежно від місця їх проживання або форми навчання, матеріали науково-

методичного, навчально-методичного та організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу розміщуються на сайті Інституту.

6.6. До складу документів, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу та мають бути оприлюднені у відкритому доступі, належать:

- стандарти освіти за спеціальностями;
- описи Освітніх програм;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- положення та рекомендації щодо оцінювання здобувачів освіти, поточного й підсумкового контролю, критерії оцінювання;
- робочі програми обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін;
- методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), самостійного опрацювання фахової літератури.

6.7. До науково-методичних матеріалів забезпечення освітнього процесу, оприлюднення яких обмежується з міркувань захисту прав інтелектуальної власності та/або забезпечення якості й об'єктивності оцінювання, належать:

- підручники та навчальні посібники, у тому числі в електронній формі, електронні навчальні курси та конспекти лекцій навчальних дисциплін;
- методичні матеріали до лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, у тому числі в електронній формі;
- навчально-методичні комплекси;
- засоби діагностики для поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації тощо.

6.8. Відповідальність за форму та зміст матеріалів і документів, які є складовими частинами науково-методичного забезпечення освітнього процесу, правила й терміни їх оприлюднення несе відповідальна особа.

6.9. Рекомендація до друку науково-методичних матеріалів, що забезпечують освітній процес від імені Інституту здійснюється винятково за підсумками рецензування і розгляду на вченій раді Інституту.

VII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Згідно вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти оцінювання результатів навчання як інструмент визнання успішного завершення здобувачем освіти обов'язкових видів навчальної діяльності й досягнення визначених результатів навчання – як за окремими навчальними дисциплінами (присвоєння кредитів), так і за програмою загалом (присвоєння кваліфікації), – є найважливішим елементом освітнього процесу.

7.2. Основні засади політики оцінювання:

- оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, економічності, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів освіти.
- мова оцінювання та мова викладання зазвичай збігаються. Про застосування іншої мови оцінювання та/або викладання здобувачі освіти мають бути попереджені до початку вивчення відповідної дисципліни (проходження практики).
- співвідношення результатів навчання та форм (методів) і критеріїв оцінювання фіксуються у відповідних нормативних документах Інституту – описі освітньої програми, робочій програмі навчальної дисципліни тощо;
- форми (методи) та критерії оцінювання, що вибрані для поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни (практики, індивідуального завдання, іншого освітнього компонента), узгоджуються із результатами навчання із цієї дисципліни та з видами навчальної діяльності, що реалізовувалися в процесі навчання.

7.3. Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) проходить за результатами їх навчання. Перелік екзаменів та заліків визначається робочим навчальним планом, навчальною програмою дисципліни у відповідності до галузі знань, спеціальності та спеціалізації.

7.4. Система оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), набутих під час навчання, містить такі складники:

- вхідний контроль як діагностика вхідного рівня знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії);
- поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) та оцінювання її результатів під час вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) та оцінювання її результатів після вивчення дисциплін у відповідності до навчального плану;

7.5. **Вхідний контроль** застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) і слугує науково-педагогічному працівнику орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм і методів організації освітнього процесу.

7.6. **Поточний контроль** результатів навчальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) під час

вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок здобувачів освіти під час проведення аудиторних (індивідуальних та практичних занять), а також для перевірки результатів виконання та захисту завдань самостійної роботи. Завданням поточного контролю є перевірка рівня: засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань та сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати завдання самопідготовки, здатності осмислювати сутність змісту матеріалу заняття, сформованості вмінь публічно чи письмово обґрунтувати власну точку зору, уміння працювати колективно, здатність нести відповідальність за надані рекомендації та прийняті рішення тощо.

7.6.1. Поточний контроль результатів навчання передбачає оцінювання:

- усне опитування;
- самооцінювання;
- презентацій;
- спостереження за активністю аспірантів;
- практичний контроль;
- тестовий контроль;
- рівня підготовки рефератів, есе з аналізом публікацій;
- перекладів іншомовних текстів (при вивченні іноземних мов);
- рівня виконання завдань з поглибленого вивчення дисципліни;
- заліки.

7.6.2. Завдання поточного контролю зорієнтовані допомогти аспірантам організувати свою роботу самостійно, сумлінно та систематично щодо опанування матеріалу навчальних дисциплін і мають на меті:

- визначити повноту, глибину програми дисципліни та якість сприйняття матеріалу, що вивчається;
- виявити результат засвоєння дисципліни, рівень сформованості компетентностей;
- визначити недоліки у засвоєнні навчального матеріалу і спланувати заходи щодо їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) при підготовці до навчальних занять та визначити причини, що перешкоджають успішній систематичній навчальній роботі;
- виявити рівень навичок самостійної роботи й окреслити шляхи та засоби щодо їх розвитку;
- стимулювати інтерес здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) до змісту дисципліни та активність до пізнання.

7.6.3. Бали, отримані аспірантами за результатами поточного контролю з дисципліни, науково-педагогічний працівник заносить до Журналу обліку

роботи науково-педагогічного працівника і оголошує на кожному практичному/семінарському занятті.

7.6.4. У разі пропуску з поважних причин аудиторних занять здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) має право їх відпрацювати за графіком консультацій. Поважними причинами пропуску аудиторних занять можуть бути хвороба, виклик до суду, правоохоронних органів чи до військового комісаріату; відрядження; сімейні обставини тощо, що мають бути підтвержені документально – лікарняний, медична довідка, повістка, тощо.

7.6.5. Порядок відпрацювання пропущених занять визначає викладач.

7.6.6. Поточний контроль за результатами наукової діяльності передбачає участь здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) у роботі наукових конференцій, круглих столів, підготовці публікацій, написання частини дисертаційного дослідження.

7.6.7. Результати поточної успішності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) є показником рівня засвоєння ними модулів навчальної програми.

7.7. **Підсумковий контроль** – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) з певної дисципліни навчального плану, що здійснюється в Інституті у формі диференційованого заліку або екзамену.

7.7.1. На підсумковий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку рівня розуміння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей як результатів навчання.

7.7.2. Проведення підсумкового контролю з дисципліни передбачається робочою програмою дисципліни як окреме заняття в межах годин, визначених робочим навчальним планом на проведення практичних, семінарських занять, і проводиться на останньому за розкладом такому занятті.

7.7.3. **Диференційований залік** – форма підсумкового контролю рівня засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) навчального матеріалу з окремої дисципліни на підставі результатів поточного контролю рівня знань, умінь та навичок здобувачів освіти.

7.7.4. **Екзамен** – форма підсумкового контролю рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід за екзаменаційними білетами, складеними за програмою навчальної дисципліни.

7.7.4.1. Метою екзамену є перевірка рівня засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчого використання отриманих знань, формування власного ставлення до проблеми.

7.7.4.2. Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за екзаменаційними білетами, складеними за програмою дисципліни.

7.7.4.3. Загальна підсумкова оцінка вивчення дисципліни з підсумковим контролем у формі екзамену складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю, яка фіксується в екзаменаційній відомості.

7.7.5. Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) з обов'язкових та вибіркових дисциплін здійснюється відповідно до навчального плану або на підставі результатів поточного контролю, тестів тощо. Присутність здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) на екзамені та заліку є обов'язковою.

7.7.6. Академічні успіхи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в Інституті, реєструються з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS. Підсумкова оцінка навчальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) виставляється за такою шкалою:

Сума балів	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно / Excellent	зараховано
82-89	B	добре / Good	
74-81	C	добре / Good	
64-73	D	задовільно / Satisfactory	
60-63	E	задовільно / Fail	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно / Passed	
1-34	F	Незадовільно / Fail	

7.8. Умови визнання успішного навчання в аспірантурі Інституту:

- кредити присвоюються окремим здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) після завершення навчальної діяльності, якої вимагає формальна навчальна програма або окремий освітній компонент, успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом;
- мінімальний пороговий рівень оцінки за кожним запланованим для освітнього компонента результатом навчання визначається відповідною робочою програмою (положенням), але не може бути нижчим за 50 % від максимально можливої кількості балів;
- мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту, не залежить від форм і методів оцінювання та становить 60 % від максимально можливої кількості балів;

- здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) може бути недопущений до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю;
- підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік або диференційований залік, визначається як сума оцінок/балів за всіма, успішно оціненими, результатами навчання. Оцінки нижче від мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються;
- підсумкова оцінка з освітнього компонента у цілому, підсумковою формою контролю за яким встановлено екзамен визначається як сума оцінок/балів за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче від мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінка, що отримана під час екзамену. Якщо оцінка здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) на екзамені є нижчою від мінімального порогового рівня, то бали за екзамен не додаються до семестрової оцінки (вважаються рівними нулю), а підсумкова оцінка із дисципліни є незадовільною;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) не присвоюються.

7.9. Оцінювання результатів проходження практики.

7.9.1. Оцінювання результатів набуття навичок та практичних умінь здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) під час проходження науково-педагогічної практики відбувається за 100-бальною шкалою.

7.9.2. Умови проходження науково-педагогічної регламентовані окремим положенням Інституту.

7.10. Забезпечення об'єктивності оцінювання:

- здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) повинні мати певний час для навчання, перш ніж їх оцінюватимуть;
- науково-педагогічні працівники та інші особи, які залучені до оцінювання (далі – оцінювачі), мають бути ознайомлені із наявними методами проведення тестування та екзаменування, отримати, за необхідності, підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері;
- за можливості, оцінювання має проводитися більш ніж одним оцінювачем;
- рішення щодо кількості оцінювачів, їх персоналій і залучення зовнішніх оцінювачів має прийматися своєчасно;
- оцінювачі мають можливість не брати участь в оцінюванні при виникненні конфлікту інтересів;

- оцінювання має бути послідовним, справедливим та об'єктивно застосовуватися до всіх здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), проводиться відповідно до встановлених процедур;
- місце проведення оцінювання, умови роботи та виконання завдань здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), які мають особливі потреби, мають бути чітко визначені;
- упродовж установлених термінів мають зберігатися чіткі та достовірні записи процедур і рішень з оцінювання (залікові та екзаменаційні відомості, протоколи засідань комісій тощо).

7.11. Вимоги щодо забезпечення прозорості оцінювання, створення рівних можливостей і упередження несправедливих пільг:

- інформація щодо оцінювання має бути чіткою, точною й доступною для всіх учасників освітнього процесу (здобувачів освіти, викладачів, керівників практик, незалежних членів екзаменаційної комісії);
- критерії і методи оцінювання, виставлення оцінок мають бути оприлюднені заздалегідь (до початку оцінювання);
- особам, стан здоров'я яких перешкоджає дотриманню в повному обсязі передбачених правилами проведення контролю процедур, за заявою на ім'я директора, яка подана щонайменше за місяць до оцінювання, відповідно до доведеної тяжкості перешкоди та обмеженості можливостей може бути подовжений час виконання завдання (але не більш ніж на половину від встановленого терміну) або надано іншу, адекватну ситуації, можливість пройти заходи контролю;
- іншим особам, що проходять оцінювання, в яких установлені та підтверджені медичною довідкою хронічні захворювання або тимчасова непрацездатність, що можуть істотно вплинути на виконання оцінюваної роботи, за заявою на ім'я директора (має бути подана до початку семестрового контролю), також можуть бути надані адекватні ситуації можливості пройти заходи контролю.

7.12. Процедури розгляду звернень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) щодо оцінювання.

7.12.1. Поточний контроль. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю (але не пізніше початку семестрового контролю) здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає оцінювач.

7.12.2. Семестровий контроль у формі заліку або екзамену. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) може звернутися до оцінювача (оцінювачів) з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Рішення щодо висловленої здобувачем освіти незгоди приймає оцінювач (оцінювачі).

7.12.3. Семестровий контроль у формі диференційованого заліку (захист практики). За незгоди із результатами захисту практики здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) у день оголошення оцінки може звернутися до комісії, яка проводила оцінювання, з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає комісія. У разі підтвердження викладених у заяві здобувача освіти обставин за розпорядженням директора проводиться новий захист з іншим складом комісії.

VIII. ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

8.1. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) які успішно виконали вимоги Освітньої програми аспірантури Інституту, присуджується повна освітня кваліфікація та видається відповідний документ про освіту (диплом, атестат, сертифікат, свідоцтво тощо).

8.2. Освітня кваліфікація

8.2.1. Інститут присуджує, визнає та підтверджує освітні кваліфікації за ліцензованими в Інституті спеціальностями за третім освітньо-науковим рівнем освіти за акредитованими Освітніми програмами.

8.2.2. Освітня кваліфікація визначається освітнім рівнем (освітньо-науковим ступенем), назвою спеціальності (за потреби - назвою освітньої програми та/або спеціалізації). Формулювання назви освітньої кваліфікації у документі про освіту визначено нормативними документами.

8.2.3. Освітня кваліфікація присуджується Інститутом за рішенням відповідної кваліфікаційної/екзаменаційної комісії особі, яка здобула визначені Освітньою програмою результати навчання.

8.2.4. Процедури присудження/присвоєння та підтвердження освітніх кваліфікацій, порядок утворення та роботи кваліфікаційних/екзаменаційних комісій визначають окремі Положення.

8.3. Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти.

8.3.1. Атестація здобувачів вищої освіти відбувається в Інституті за напрямами, спеціальностями та Освітніми програмами й завершується видачею документів установленого зразка про присудження відповідного ступеня освіти та присвоєння здобутої кваліфікації. Вимоги щодо атестації здобувачів вищої освіти визначено Законом України «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими документами центрального органу виконавчої влади у сфері освіти та науки, стандартами вищої освіти.

8.3.2. Атестація здобувачів освіти, крім випадків, що передбачені законодавством, здійснюється відкрито й гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, що присутні на атестації, у тому числі під час захисту дисертації доктора філософії, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

8.3.3. Атестація встановлює відповідність засвоєних здобувачем вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та Освітньої програми.

8.3.4. Форми атестації здобувачів вищої освіти (захист кваліфікаційної роботи/проекту, кваліфікаційний екзамен, комплексний кваліфікаційний екзамен тощо) визначені в Освітній програмі та враховують вимоги відповідних стандартів освіти.

8.3.5. Комплексний підсумковий екзамен зі спеціальності для осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснює окрема Екзаменаційна комісія.

8.3.6. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою, утвореною в Інституті на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

8.4. Кваліфікаційний (комплексний кваліфікаційний) екзамен.

8.4.1. Програма кваліфікаційного (комплексного кваліфікаційного) екзамену формується на основі визначеного в Освітній програмі переліку загальнопрофесійних і спеціалізовано-професійних компетентностей (що сформульовані у термінах результатів навчання)].

8.4.2. Програма, методика та форма проведення кваліфікаційного (комплексного кваліфікаційного) екзамену, критерії оцінювання на екзамені відокремлених для екзамену результатів навчання визначаються на основі затвердженої Освітньої програми її гарантом, погоджуються вченою радою Інституту.

Програма кваліфікаційного (комплексного кваліфікаційного) екзамену має бути доведена до відома здобувачів освіти не пізніше, ніж за півроку до проведення атестації.

8.4.3. Оцінювання результатів складання кваліфікаційних (комплексних кваліфікаційних) екзаменів здійснюється в порядку, що передбачений прийнятою в Інституті системою оцінювання результатів навчання.

8.5. Документи про освіту.

8.5.1. Перелік інформації, яка має міститися у документі про освіту, встановлює Кабінет Міністрів України.

Порядок виготовлення, видачі та обліку документів про освіту, що передбачений спеціальними законами, вимоги до їх форми та/або змісту затверджують центральний орган виконавчої влади у сфері освіти та науки з урахуванням вимог спеціальних законів.

Зразки та технічний опис документів про вищу освіту затверджує вчена рада Інституту; вони мають бути оприлюднені на офіційному веб-сайті.

8.5.2. Документ про освіту (освітньо-науковий ступінь) видають особі, яка успішно виконала відповідну Освітню програму та пройшла атестацію.

8.5.3. Інститут видає диплом доктора філософії.

8.5.4. Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання.

8.5.5. Документ про вищу освіту державного зразка Інститут може видавати лише за акредитованою Освітньою програмою. За неакредитованою Освітньою програмою Інститут виготовляє та видає власні документи про вищу освіту в порядку та за зразком, що визначені вченою радою Інституту.

8.5.6. Документи про освіту державного зразка для осіб, які навчаються за державним замовленням, Інститут виготовляє та видає за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб, вартість документів про освіту включено до вартості навчання. Граничну вартість документів про освіту державного зразка встановлює Кабінет Міністрів України.

8.5.7. У разі здобуття особою вищої освіти за узгодженими між Інститутом та іншими закладами вищої освіти, у тому числі іноземними, Освітніми програмами Інститут має право виготовляти та видавати спільні дипломи за зразком, що визначений спільним рішенням вчених рад.

8.5.8. Інформація про видані документи про освіту має бути внесена до Єдиного державного реєстру документів про освіту в порядку, що визначений центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

8.6. Видача дублікатів документів про освіту

8.6.1. У разі втрати, знищення або пошкодження документа про освіту Центр видає його дублікат, зміст якого відповідає раніше виданому документу про освіту за чинною на момент видачі формою. Виготовлення дублікатів відбувається за рахунок коштів особи, яка отримує дублікат.

8.6.2. Виготовлення та видача дубліката документа про освіту здійснюються за наказом директора, який видається на підставі особистої заяви особи власника кваліфікації про втрату документа про освіту (з інформацією щодо найменування документа, назви навчального закладу й дати його закінчення, причини втрати, контактної інформації тощо) та архівної довідки. До заяви про видачу дубліката мають бути додані:

- копія документа, що посвідчує особу;
- згода на збирання й обробку персональних даних;
- довідка органу внутрішніх справ про втрату документа про освіту (за наявності);
- копія втраченого, знищеного або пошкодженого документа про освіту (за наявності);
- копія свідоцтва про шлюб або розлучення, про зміну імені, прізвища та по батькові (за необхідності);
- копія оголошення у друкованих засобах масової інформації за місцем проживання власника кваліфікації про визнання недійсним документа про освіту (із вказівкою назви, ким і кому виданий, номера й дати видачі).

8.7. Академічна довідка

8.7.1. Особа, що відрahована з аспірантури Інституту до завершення навчання за Освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить

інформацію про Освітню програму, вивчені дисципліни, захищені звіти про практику, отримані на заліках та екзаменах оцінки, а також здобуту кількість кредитів ЄКТС.

8.7.2. Порядок виготовлення, видачі та обліку академічної довідки, вимоги до її форми та/або змісту затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням вимог спеціальних законів. Зразок і технічний опис академічної довідки затверджує вчена рада Інституту.

8.7.3. Якщо навчання здійснювалося за програмою, в якій не присуджувалися кредити ЄКТС, до академічної довідки має бути внесена інформація про обсяг навчального часу в годинах.

8.7.4. До академічної довідки не вносять освітні компоненти, з яких здобувач вищої освіти одержав незадовільні оцінки. Особам, які вибули з першого курсу аспірантури Інституту та не склали екзамени та/або заліки, видають академічну довідку із записом про те, що здобувач освіти заліків та екзаменів не здавав.

8.7.5. Здобувач вищої освіти має право за заявою отримати академічну довідку в разі переривання навчання.

8.8. Скасування документів про освіту

8.8.1. Помилково виданий документ про освіту має бути скасований, вилучений і, за необхідності, замінений.

8.8.2. Підставою для прийняття рішення про скасування виданого документа про освіту є складений у встановленому порядку акт про помилкове виготовлення та/або видачу документа про освіту, або встановлений (згідно із визначеним вченою радою Інституту порядком виявлення та встановлення фактів порушення академічної добросовісності) факт порушення академічної добросовісності.

ІХ. ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ

9.1. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту», Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

9.2. Відносини здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) в освітньому процесі регулюють закони України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, накази Міністерства освіти і науки України, Статут Інституту, це Положення, інші нормативно-правові акти Інституту, а також договір (угода) про навчання.

9.3. Усі здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), які здобувають вищу освіту в Інституті, мають рівні права та обов'язки.

9.3.1. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) мають право на:

- безпечні та нешкідливі умови для проведення освітнього процесу, наукових досліджень;
- забезпечення місцем для наукової роботи;
- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Інституті, бібліотеках і державних архівах України;
- забезпечення гуртожитком на строк навчання у порядку, встановленому законодавством;
- стипендію відповідно до законодавства;
- академічну мобільність відповідно до нормативних документів;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;
- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- участь у наукових і громадських об'єднаннях;
- отримання соціальної допомоги у випадках, встановлених законодавством;
- брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями;
- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного і психічного насильства;
- оскарження неправомірних дій посадових осіб Інституту, науково-педагогічних працівників;
- спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до інфраструктури Інституту відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

9.3.2. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) зобов'язані:

- виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту»;
- дотримуватися Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені у відповідних правилах та інструкціях;
- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки, з повагою ставитися до викладачів;

- відвідувати заняття відповідно до розкладу занять;
- виконувати індивідуальний план роботи та систематично звітувати про хід його виконання перед науковим керівником, на засіданнях наукового структурного підрозділу (відділу) та Вченої ради Інституту;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;
- дбайливо та охайно ставитись до майна Інституту (приміщень, меблів, обладнання, інвентарю, навчальних посібників, книжок, приладів та ін.);
- виконувати розпорядження ради молодих вчених Інституту в межах її повноважень;
- дбати про честь та авторитет Інституту, не допускати протиправних та аморальних вчинків, бути дисциплінованим та охайним як в Інституті, так і в громадських місцях.

9.4. Одночасно з зарахуванням здобувачу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) відповідним наказом директора Інституту призначається науковий керівник із загалу наукових та науково-педагогічних працівників за напрямом обраної здобувачем вищої освіти спеціальності. За потребою здобувачу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) рішенням Вченої ради Інституту може бути призначено два наукових керівники з відповідних спеціальностей із розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

9.5. Науковий керівник зобов'язаний належно та своєчасно виконувати обов'язки наукового керівника; здійснювати наукове керівництво роботою здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) над дисертацією; надавати здобувачу освіти консультації щодо змісту, методології та методики наукових досліджень; контролювати виконання здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

9.6. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) атестацій (проміжної та підсумкової) про виконану наукову та науково-педагогічну роботу за звітний період. Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях відділу та атестаційної комісії, на яких проводиться атестація аспірантів. Висновок наукового керівника є вирішальним.

9.7. Заміна наукового керівника здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) передбачена у випадках взаємної згоди наукових керівників; неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (звільнення з Інституту, тяжка хвороба, смерть та ін.). Заміна наукового керівника здобувача освіти здійснюється наказом директора Інституту.

9.8. Науковий керівник може бути звільненим від наукового керівництва на підставі особистої заяви керівника, особистої заяви здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), за причиною зміни

напряму дисертаційної роботи здобувача, невиконання науковим керівником своїх обов'язків з наукового керівництва здобувачем. У зазначених випадках заміна та звільнення наукового керівника здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) здійснюється рішенням вченої ради Інституту, затвердженим наказом директора Інституту.

9.9. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

9.10. Затвердження теми дисертації здобувачу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) відбувається на засіданні наукового структурного підрозділу (відділу) Інституту, у якому працює його науковий керівник і за яким закріплюється безпосередньо здобувач освіти на період навчання в аспірантурі Інституту, та на засіданні Вченої ради Інституту шляхом відкритого обговорення й голосування.

9.10.1. У разі зміни напряму (теми, мети, об'єкта чи предмета) дисертації здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) має право змінити (уточнити) тему дисертації.

9.10.2. Після затвердження теми дисертації здобувач освіти повинен зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначенням номера протоколу та дати засідання Вченої ради Інституту, на якому ухвалено відповідне рішення.

9.11. Індивідуальний навчальний план здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) формується із дотриманням вимог Освітньої програми, на якій він навчається, і максимально враховує (за рахунок реалізації права вибору навчальних дисциплін) його індивідуальні потреби та освітньо-професійні інтереси.

9.12. Індивідуальний план здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) погоджується з науковим керівником, обговорюється на засіданні відділу, за яким закріплений здобувач освіти за участі наукового керівника і не менше трьох спеціалістів за науковим напрямом теми здобувача і гаранта відповідної освітньо-наукової програми та затверджується Вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури Інституту.

9.13. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача освіти на наступний навчальний рік має бути враховано фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного й попередніх навчальних років. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача освіти здійснюється протягом часу, що не перевищує терміну його навчання.

9.14. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків

виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)..

9.15. Підставами для відрахування здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії).є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого навчального закладу;
- невиконання індивідуального плану роботи;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інших випадків, передбачених законодавством.

9.16. Відрахування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)здійснюється наказом директора згідно з рішенням Вченої ради Інституту.

9.17. Особа, відрахована з аспірантури Інституту до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу відповідної спеціальності.

9.18. Здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- за станом здоров'я (термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік);
- сімейними обставинами;
- навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав);
- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- іншими поважними причинами відповідно до законодавства.

9.19. Для оформлення академічної відпустки здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) подає на ім'я директора Інституту заяву, погоджену з науковим керівником. До заяви додаються документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

9.20. Переривання та продовження навчання в аспірантурі оформлюється відповідним наказом. Період переривання не зараховується до терміну навчання в аспірантурі. Стипендія на період переривання навчання не виплачується.

9.21. У випадку, якщо здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, то він підлягає відрахуванню зі складу здобувачів освіти з останнього дня переривання навчання в аспірантурі, зазначеного у відповідному наказі.

9.22. Навчання в аспірантурі іноземних громадян та осіб без громадянства.

9.22.1. Під час навчання в аспірантурі іноземні громадяни та особи без громадянства мають усі права та обов'язки, що мають громадяни України.

9.22.2. Прийом іноземців на навчання за міжнародними Договорами України та державними програмами реалізується на підставі направлення Міністерства освіти і науки України в порядку, передбаченому цими Договорами та програмами. Іноземці, які прибувають в Україну з метою участі в програмах академічної мобільності або задля здобуття вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні за узгодженням між Інститутом та іноземними закладами вищої освіти, освітніми програмами, приймаються на навчання з урахуванням відповідних договірних зобов'язань відповідних закладів освіти.

9.22.3. Закордонні українці, які на законних підставах перебувають в Україні і статус яких засвідчений посвідченням закордонного українця, під час вступу до Інституту користується такими самими правами на здобуття освіти, що й громадяни України, за винятками, установленими Конституцією України, Законами України чи міжнародними Договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

9.22.4. Академічна мобільність здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579 та Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктора філософії) в Інституті.

X. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ

10.1. Науково-педагогічні працівники в Інституті виконують свої педагогічні обов'язки відповідно до законодавства України за суміщенням.

10.2. Робочий час науково-педагогічного працівника включає виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків. Максимальне річне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 300 годин.

10.3. Перелік видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи для науково-педагогічних працівників устанавлюється на основі рекомендацій центрального органу виконавчої влади у сфері освіти та науки наказом директора Інституту.

10.4. Обсяг навчальної роботи науково-педагогічних працівників розраховують на основі астрономічної години, крім проведення навчальних

занять, під час яких академічну годину (45 хв.) обліковують як астрономічну годину.

10.5. Обсяг видів методичної, наукової та організаційної роботи в годинах не нормують. Обсяг часу, упродовж якого науково-педагогічний працівник має виконувати ці види робіт, визначають як різницю річного обсягу робочого часу та обсягу навчального навантаження.

10.6. Норми часу для планування й обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників визначаються наказом директора. Мінімальний обсяг часу навчальної роботи, мінімальні та максимальні обсяги річної кількості навчальних занять попередньо мають бути погоджені виборними органами первинних організацій профспілки (профспілковим представником).

10.7. Планування робочого часу науково-педагогічного працівника здійснюється з урахуванням рівня його професійної, наукової, інноваційної, комунікативної, педагогічної і правової кваліфікації, від якого залежить адекватне та ефективне вирішення ним професійно важливих предметних завдань, що мають проблемний характер, а також готовність нести відповідальність за свої дії. Відповідно до рівня кваліфікації, при плануванні участі науково-педагогічних працівників в освітньому процесі зазвичай встановлено, що:

- *професор* здійснює планування, організацію та контроль навчальної і навчально-методичної роботи із дисциплін, що викладаються. Читає лекції, авторські курси за напрямками наукових досліджень кафедри, веде практичні та семінарські заняття, здійснює консультування докторантів, керівництво дисертаціями, науково-дослідною роботою здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії). Розробляє робочі програми навчальних дисциплін і контролює їх методичне забезпечення. Бере активну участь у підвищенні кваліфікації викладачів;
- *доцент (старший дослідник, старший науковий співробітник)* створює умови для формування основних складників компетентності фахівців. Проводить усі види навчальних занять, може керувати дисертаціями та науково-дослідною роботою здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії). Організовує та планує самостійну роботу здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії), забезпечує виконання навчальних планів, розроблення й виконання навчальних програм; розробляє робочі програми навчальних дисциплін й їх методичне забезпечення;
- *кандидат наук без звання* створює умови для формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) професійних компетентностей. Проводить усі види навчальних занять. Забезпечує виконання навчальних планів, розроблення та виконання навчальних програм. Під керівництвом професора, доцента (старшого дослідника) розробляє методичні посібники, організовує та планує методичне й технічне забезпечення. Контролює та перевіряє дотримання

здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) правил з охорони праці та протипожежної безпеки при проведенні навчальних занять.

10.8. Загальні розрахунки годин навчального навантаження та годин персонального навантаження кожного науково-педагогічного працівника здійснює відповідальна особа.

10.9. При розподілі навчального навантаження враховують фах (за дипломом, науковим ступенем і вченим званням), кваліфікаційні характеристики посад науково-педагогічних працівників, їхню наукову та педагогічну кваліфікацію, сферу наукових інтересів, досвід викладання та практичної роботи тощо.

10.10. Компетенція щодо визначення достатності фахового рівня викладача, який забезпечує викладання навчальної дисципліни, покладено на гаранта Освітньої програми.

10.11. Річний план виконання науково-педагогічним працівником методичних, наукових та організаційних робіт формується на навчальний рік за його пропозицією, з урахуванням умов контракту, плану розвитку аспірантури Інституту та затверджується вченою радою.

10.12. Графік робочого часу науково-педагогічного працівника має бути визначений у розкладі навчальних занять і консультацій, розкладі контрольних заходів та іншими видами робіт, що передбачені планом роботи на навчальний рік.

10.13. Науково-педагогічний працівник зобов'язаний дотримувати встановленого графіка робочого часу.

10.14. Забороняється відволікати викладачів від проведення навчальних занять і контрольних заходів, що передбачені розкладом.

10.15. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників

10.15.1. Наукові, науково-педагогічні працівники Інституту мають право:

- на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства і людства загалом;
- академічну мобільність для провадження професійної діяльності;
- захист професійної честі та гідності;
- забезпечення відповідних умов праці, підвищення свого професійного рівня, встановлених законодавством, нормативними актами Інституту, умовами індивідуального трудового і колективного договору;
- безоплатне користування бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчального, наукових, культурно-освітніх підрозділів Інституту;
- вільний вибір методів і засобів навчання у межах затверджених навчальних планів і робочих навчальних програм з дисциплін;
- участь в обговоренні питань навчальної, методичної діяльності Інституту;

- підвищення кваліфікації та стажування не рідше від одного разу на п'ять років;
- моральне і матеріальне заохочення за сумлінну та активну роботу;
- інші права та свободи, передбачені чинним законодавством України та статутом Інституту.

10.15.2. Науково-педагогічні працівники Інституту зобов'язані:

- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю;
- підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність;
- дотримуватися норм педагогічної етики, академічної доброчесності, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються в Інституті, прищеплювати їм любов до України, виховувати їх у дусі патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України;
- розвивати в осіб, які навчаються в Інституті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- дотримуватися статуту Інституту, законів України, інших нормативно-правових актів МОН України;
- інформувати гаранта Освітньої програми про факти порушення здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) навчальної дисципліни (систематичне пропускання навчальних занять);
- забезпечувати рівні умови для демонстрації здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) знань під час контрольних заходів, не дозволяти користуватися забороненими джерелами інформації;
- суворо дотримуватися встановлених критеріїв визначення оцінок під час контрольних заходів;
- готувати здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) до свідомого життя в дусі взаєморозуміння, миру, гендерної рівності, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- сприяти збереженню майна Інституту.

10.16. Оцінювання науково-педагогічної (педагогічної) діяльності науково-педагогічних працівників Інституту здійснюється щорічно, відповідно до оприлюднених показників. Система оцінювання включає кількісні та якісні показники всіх видів роботи науково-педагогічних працівників. Основними індикаторами ефективності участі в освітньому процесі є:

- якість проведення навчальних занять;
- якість оцінювання успішності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії);
- рівень навчально-методичних розробок;
- підвищення кваліфікації;

- участь у методичній роботі МОН України, НАЗЯВО України та АК України;
- участь у роботі з організації освітнього процесу;
- участь в інших заходах/роботах/проектах, що спрямовані на підвищення рівня якості освіти в аспірантурі Інституту, ефективності її діяльності тощо.

XI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

11.1. Забезпечення якості освіти належить до основних засад державної політики у сфері освіти. Створення системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (внутрішньої системи забезпечення якості освіти) в Інституті регламентують норми законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) та інші нормативні акти. Ці акти визначають, що одним із основних обов'язків керівника є забезпечення функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності, яка має включати:

- стратегію/політику та процедури забезпечення якості освіти, розподіл повноважень щодо забезпечення якості між усіма учасниками освітнього процесу;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління Інститутом;
- інші процедури та заходи, що визначені спеціальними законами або документами Інституту.

11.2. Метою системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти є створення та підтримка умов для якісної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці висококваліфікованих фахівців відповідного рівня, що здатні до ефективної професійної діяльності й готові до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності.

11.3. До основних завдань системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти належать:

- формування єдиного розуміння критеріїв якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Інституту та способів їх оцінювання;
- формування системи індикаторів, які дозволяють оцінити та підтвердити якість освітнього процесу;

- виділення основних чинників, що впливають на якість освітньої діяльності, прогнозування та упередження негативних змін в якості освіти.

11.4. Основними принципами функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Інституті є:

- універсальність; прозорість;
- об'єктивність; уникнення конфлікту інтересів;
- мінімальна необхідність (документів, процедур);
- системність і систематичність;
- залучення всіх зацікавлених осіб;
- узгодження делегованих повноважень і відповідальності.

11.5. Процедури забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти регулюють внутрішні акти Інституту, що розроблені, відповідно до законодавства України та Статуту Інституту, з урахуванням вимог Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти та інших загальноприйнятих європейських і міжнародних стандартів забезпечення якості у сфері вищої освіти.

11.6. Формування та реалізацію політики забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Інституті забезпечують: директор, заступники директора, вчений секретар Інституту, наукові відділи, Рада молодих вчених та інші структурні підрозділи, робочі та дорадчі органи, що залучені до процедур забезпечення якості освіти.

11.7. Процедури доступу до навчання за освітньо-науковими програмами, оцінювання, присвоєння кваліфікації, визнання результатів формального та неформального навчання є чітко визначеними, прозорими та забезпечують установлення відповідності/невідповідності демонстрованих здобувачем вищої освіти результатів навчання вимогам відповідної освітньо-наукової програми.

11.8. Інститут забезпечує учасникам освітнього процесу (у тому числі здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні.

11.9. Інститут забезпечує збирання, аналіз і використання інформації, що необхідна для ефективного управління освітніми програмами та іншими видами діяльності (показники ефективності навчання та викладання, результати опитувань із питань якості вищої освіти здобувачів освіти та випускників, працевлаштування випускників тощо).

11.10. Інститут оприлюднює та стимулює оприлюднення визначеної вимогами законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) публічної інформації про освітньо-наукові програми та їх компоненти (у т. ч. програми навчальних дисциплін)

ХІІ. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ

12.1. Основну відповідальність за якість навчального процесу в Інституті несуть директор і гарант Освітньої програми.

12.2. Директор Інституту у межах наданих йому повноважень:

- вирішує питання освітньої діяльності Інституту, відповідає за її провадження;
- видає накази і розпорядження з усіх питань організації навчального процесу, обов'язкові для виконання всіма працівниками і структурними підрозділами Інституту;
- затверджує контингент осіб, які навчаються в Інституті;
- відраховує та поновлює на навчання в Інституті здобувачів вищої освіти за погодженням з радою молодих вчених, та вченою радою Інституту; забезпечує організацію та здійснення контролю за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін; здійснює контроль за якістю роботи науково-педагогічних працівників, організацією навчального процесу і культурно-масової роботи, станом фізичного виховання і здоров'я, організовує побутове обслуговування учасників навчально-виховного процесу та інших працівників Інституту; виконує інші обов'язки відповідно до статуту Інституту та чинного законодавства України.

12.3. Вчена рада як колегіальний орган Інституту:

- розглядає та ухвалює найважливіші рішення з питань організації навчального процесу в Інституті;
- визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- затверджує освітні програми та навчальні плани;
- затверджує зразок та порядок виготовлення власного документа про вищу освіту, положення про процедуру і підстави для його видачі випускникам.